

Hogy nem épült meg a Bécs-Sopron vízi út

Az osztrák fővárost és Sopront a történelemben és most is számos kapcsolat fűzi össze, ősi közlekedési útvonalak mellett fekszenek, elég csak a római birodalom útjára gondolni Vindobona és Scarbantia között. De volt egy időszak, amikor komolyan felvetődött egy vízi út kiépítése is, a terv pedig a brennbergi szén felfedezésével és fellendülő bányászatával függött össze.

1793-ban érlelődött meg brennbergi szénbánya a bérletársaságban az a nagyjelentőségű terv, hogy Bécs és Sopron között hajózhatócsatornát építenek, mely lehetővé teszi a brennbergi szénnek a legnagyobb fogyasztócsoporthoz olcsó vízi úton való szállítását. A bányabérlet társulat 1795 április 8.-án, a Wiener Zeitung szerint, Ferenc császár engedélyét elnyerte a csatornaépítéséhez, melynek célja az, hogy "a Sopronban termelt legjobb szén a legolcsóbb áron kerüljön Bécs és vidéke lakosságának birtokába." Ugyanez év augusztus 16.-án a király maga is belép a részvénytársaságtagjai közé s 50.000 forintot fizet be. A cég címe: Cs. és kir. szab. Kőszénbánya és Csatornaépítő Részvény Társaság. A csatorna 1797-től 1803-ig épült és Bécsújhelyig jutott el, amikor a két végpont között a rendszeres közlekedés meg is indult. Elkészült a terv Sopronig is, de a magyar földesurak nem voltak hajlandók földjeiket átengedni. 1810-ben a király elhatározta, hogy Lajtaújfalun át Pecsényédig folytatja az építést s a hatalmas munka 1811-ben kivételre is került. Április 19.-én Pecsényéden megjelent a király János főherceggel s miután a hajózást megnyitotta, tárgyalást kezdett az odakért magyar főurakkal, a terv által érintett telkeik átengedéséről. A főurak a kívánságnak nem tettek eleget, ősi jogaik csorbításáról beszéltek s a királyt mélyen megbántották. Kijelentette, hogy a tervet elejti s azonnal elhajtattott. A főurak megdöbbenésükből felocsúdva, utána hajttattak, a lajtaújfalui hídnál kocsiját utolérték, megígérték, hogy mindenbe beleegyeznek, de a király örökre megmaradt elhatározása mellett. Így nem épült meg a vízi út Sopron és Bécs között.

(A csatorna elkészült része Bécs és Bécsújhely között, a mai napig megtalálható.) A cikk a Soproni Szemle 4. évfolyam 4-5. szám alapján készült.

Taschner Tamás 2015.

Sopron másképp- idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon